

СТАНОВИЩЕ

За научната продукция и дейности на главен асистент, доктор по антропология, социология и науки за културата, **Гергана Миролюбова Попова**, участник в конкурса за академичната длъжност „доцент” по професионално направление 2.3. Философия (Социална философия), публикуван в ДВ. бр. 52/02.07.2019, обявен от Югозападен университет „Неофит Рилски”

Административен профил на конкурса

Гергана Попова е единствен участник в конкурса за доцент. В административната справка и приложените материали тя е описала своя научен, творчески и преподавателски път, следвайки стълбицата на израстване и развитие. Попова участва в авторитетни научни форуми, конференции и проекти. Тя има значителен преподавателски опит и е ръководител на един докторант и 26 дипломанта. В конкурса за доцент Попова участва с впечатляващ брой публикации, адресирани към темата на конкурса /социална философия/: три монографии, осем статии в списания с научно рецензиране, осем статии в сборници и колективни трудове с научно рецензиране и е приложила и списък с допълнителни публикации. Обстойното описание на научната ѝ дейност обективно отразява факта, че Попова отговаря на минималните национални изисквания за доцент.

Акценти в научните изследвания на Гергана Попова

В изследователската ѝ дейност тя е представила монографии, статии и студии, концентрирани около **два научни фокуса**. Тематизирайки съществени за съвременното общество проблеми, в **„Избрани лекции по**

социална философия” авторката насочва вниманието върху актуалността на кризата в Европа и нейния резонанс спрямо философското мислене. Субстанциални въпроси за статуса на човека в проблемното общество насочват изследването на Попова към двама от безспорните изследователи на обществото, човека и европейските ценности – Шпенглер и Хосе Ортега-и-Гасет. Част от изследователските лекции са насочени към анализ на гледни точки, критики и позиции относно модерното общество. Предимства или недостатъци крие то – това е водещият въпрос. В този аспект особено драматична е гледната точка на Маркузе за репресивния характер на съвременната цивилизация. Намесата в живота на обществото и на конкретния човек чрез детерминантите на рекламата, медиите и невинаги здравата публичност, фактически е директна атака спрямо хуманността и свободата.

Към групата на социалната тематика в контекста на кризата и бъдещето на човека и човешките ценности се включват няколко статии и студии. Ще назова част от тях. *„Освалд Шпенглер и метафората за „залеза на Запада“*, където се анализира цикличната философско-историческа концепция на Освалд Шпенглер за живота и смъртта на културните. Застъпва се тезата, че едно от най-големите постижения на Шпенглер е в успеха му да създаде метафора с огромен познавателен потенциал, която излиза извън рамките на произведението, въвело я в употреба и се актуализира в исторически моменти, когато отново доминират мотивите за упадък, кризата и смъртта на Европа.

„Човекът-симулакрум – бъдещето на човека в перспективата на Бодрияр”. В тази статия ме заинтригува темата за двойника в концепцията на Жан Бодрияр за доминацията на симулакрумите в съвременния свят и последствията на тази ситуация върху представата за човека. Настъплението на двойника- симулакрум обезличава човека-оригинал и

го трансформира до „подчовек”. „Остатъкът от човек” практически заличава възможната цялост и изключва възможността за „сглобяване” на нова такава.

Тематично свързана с горната статия е и **„MMORPG: пространството на вечния кибер-живот”**, където се разглежда завладяващата роля на симулацията и завладяващата роля на видеоигрите. Когато имитативната реалност се припознава като истинска, настъпва сливане на действително и виртуално във видеоигрите, предизвикано от техния специфичен статут: размиването на границите между реалното време и пространство на играча и виртуалното време-пространство на играта; заимстването на правила, действия и възможности от реалния свят, съчетано с фантастични и приказни герои и ситуации. Залиняването на реалността и замяната ѝ със симулакруми, поставя под съмнение съществуването на самата реалност - оспорима от Бодрияр.

„Мотивът за кризата на Европа във възгледите на Освалд Шпенглер и Хосе Ортега-и-Гасет” е част от тематичния интерес на Попова към социалната философия. Двата центъра са взаимно свързани и близки. Концепцията на Шпенглер анализира жизнения цикъл на културните организми, опозицията култура-цивилизация и представата му за неизбежният „залез” и смърт на културните светове. Възгледите на Ортега-и-Гасет за човека-маса и неговото навлизане във всички сфери на обществения живот като симптоми на кризата на Европа. Очевидно този кръг проблеми са центрирани около статуса на самото общество и вариантите, които се предлагат за излизане от кризата.

Вторият кръг от въпроси, които поставя Попова, за мен е нетрадиционният като проблематика. Нещо повече – смятам, че с този кръг тематични акценти тя е открила своя, оригинална ниша. В основата на тематичния фокус е тялото не толкова като субект на дейност, колкото като обект на манипулация и контекстуалното му разполагане в тъканта на

новата социална реалност. С интерес и с удоволствие прочетох монографията *„Тялото в оксимороните на социализма“*. За драматичните противоречия между човека-индивид и новата комунистическа социално-политическа система Попова пише, анализирайки типичните примери и перспективи на несъответствие, които раждат оксиморона. „Социалистическото конструиране на тялото“, репрезентациите му и формите на социален и политически контрол, упражняван върху него, създаването на нов идеал за човека чрез подчиняването на тялото му на „идеята“ – всичко това откроява спецификите на социалистическото тяло, превърнато в средоточие на амбивалентни, често дори противоречиви политики, практики, дискурси и на свой ред излъчващо нееднозначни политически и идеологически послания. „Безплътно тяло“, „Железен човек“, „Корава жена комбайнерка“, „Майка-героиня без емоции“ – подобни и още много оксиморони дефилират както в лексиката, така и в практиката на социалистическата реалност. Самоцелното „изграждане на тялото“ е немислимо и извън връзката със социалистическия идеал. Експлоатацията на тялото-машина /според Фуко/ контекстуално е обвързано с целите на социалистическия идеал.

Много въпроси е поставила Попова в изследването си. В ареала на тази проблематика са и редица статии, които изследват аспекти, нюанси и детайли на основната тема. Формирането и деформациите на проблема за тялото са намерили място в следните публикации /цитирам част от тях/: *„Метафорите на болестта и конструирането на човешкото тяло по време на комунистическия режим в България“*, *„Репродуктивното тяло и възврънатата женственост в периода на късния социализъм в България“*, *„Физкултурата и масовият спорт в комунистическата матрица за производство на дисциплинирани тела“*, *„Фигурата на работника през първите две десетилетия след 9-ти септември в*

перспективата на комунистическия концепт за тялото-машина”, „От „железните мъже” към „кентавричното” тяло – история на прехода от визията за тялото на социалистическия спортист към фигурата на посттоталитарната „мутра”, „Преодоляването на пола през първото десетилетие след Девети септември 1944 г. – утопичната кулминация на марксисткия феминизъм”.

Въз основа на представените научни трудове – монографии, статии и студии, както и на основание на приложената административна справка, мога *да обобща следните положителни моменти* в кандидатурата на Гергана Попова за „доцент”:

1. Гергана Попова е сериозен изследовател и сериозен преподавател. Тя участва в конкурса за доцент както със значително количество научни трудове, така и с огромен брой преподавателски часове под формата на лекции и упражнения.
2. Представената научна продукция е написана на високо теоретично равнище, намирайки собствена изследователска ниша. Концептуализирането на актуални социални въпроси, както и тематизирането на тялото в ракурса на социалното, оформят тематичните опори на разработките на Попова – съответни на съвременността и интересни.
3. Участието ѝ в написването на монографичен текст, озаглавен като „Лекции”, показва нейната ангажираност и отговорност към студентите. Преподавателската дейност на кандидатката говори за широкия диапазон от интереси, които тя успешно представя като лекционни курсове и води като семинарни занятия. Това говори за качествата на Попова както като научен работник и изследовател, така и като отличен преподавател.
4. Попова е представила обемен списък с публикации, чрез които категорично отговаря на изискванията на НАЦИД за „доцент”.

Въз основа на всички изброени качества на Попова – изследователска и научна дейност, преподавателска, семинарна ангажираност, участия в научни мероприятия, конференции, проекти, убедено препоръчвам на научното жури и на Факултетния съвет единодушно да гласуват за присъждането на **Гергана Миролобова Попова** на напълно заслужената академична длъжност „доцент”.

Октомври, 2019

Проф.дфн Иванка Георгиева Стънова

REVIEW

By Prof. Ivanka Stapova, DSc,

regarding the materials submitted for participation in the competition
for occupation of academic position ‘Associate Professor’

In South-West University “Neofit Rilski”, Blagoevgrad

in the area of higher education 2. Humanitarian sciences

in Professional field 2.3. Philosophy, scientific field “Social philosophy”

for the needs of the Department of "Philosophical and Political

Science" within the Faculty of Philosophy, SWU “Neofit Rilski”,

Blagoevgrad

Administrative profile of the competition

In the competition for the academic position ‘Associate Professor’, announced in State Gazette No 52/ 02.07.2019 and on the web-site of South-West University “Neofit Rilski”, Blagoevgrad for the needs the Faculty of Philosophy, Assist. Prof. Gergana Popova, PhD, lecturer in South-West University “Neofit Rilski”, Blagoevgrad participates as an only one candidate.

Popova’s curriculum vitae show sustained and high-quality academic activity. Popova participates in reputable scientific forums, conferences and projects. She has considerable teaching experience and is the head of a PhD student and 26 graduates. Popova competed with an impressive number of publications addressed to the topic of the competition (social philosophy): three monographs, eight articles in scientific peer-reviewed journals, eight articles in peer-reviewed journals and collective papers, and she also included a list of additional publications. The detailed description of her scientific activity objectively reflects the fact that Popova meets the minimum national requirements for an associate professor.

Main accents in the scientific activity of Gergana Popova

Gergana Popova has presented monographs, articles and studies focused around two scientific focuses. The author focuses her attention on the actuality of the crisis in Europe and its resonance with philosophical thinking. Substantial questions about the status of the human in a modern society direct Popova's research to two of the undisputed researchers of society, man and European values - Spengler and Jose Ortega-y-Gasset. Some of the lectures focus on the analysis of perspectives, criticisms and positions on modern society. Advantages or disadvantages dominate the contemporary society - this is the leading question. In this respect, Marcuse's view of the repressive nature of modern civilization is particularly dramatic. Interference in the life of society and of the individual through the determinants of advertising, the media and not always healthy publicity is in fact a direct attack on humanity and freedom.

In the context of the crisis and the future of man and human values, several articles and studies are included in the group of social topics. I'll name some of them:

"Oswald Spengler and the Metaphor of the "Downfall of the West "and "The motif for Europe's crisis in the views of Oswald Spengler and Jose Ortega-y-Gasset" are part of Popova's thematic interest in social philosophy. The two centers are interconnected and close. Spengler's concept analyzes the life cycle of cultural organisms, the opposition culture-civilization, and its conception of the inevitable "sunset" and death of the cultural worlds. Ortega-y-Gasset's views on human mass and its penetration into all spheres of public life are seen as symptoms of the crisis in Europe. Obviously, this range of problems is centered on the status of the society itself and the options that are being offered to overcome the crisis.

In "The man simulacrum - the future of man in the perspective of Baudrillard." I am intrigued by the topic of the double in Jean Baudrillard's

concept of the dominance of simulacrum in the modern world and the consequences of this situation on the concept of man. The onset of the simulacrum double personifies the original man and transforms him into a "subhuman". The "remnant of man" practically deletes the possible whole and excludes the possibility of "assembling" a new one.

Topically related to the above article is "MMORPG: The Space of Eternal Cyber Life", which discusses the overwhelming role of simulation and the addictive role of video games. When imitative reality is recognized as real, there is a fusion of the real and the virtual in the video games, caused by their specific status: the blurring of the boundaries between the real time and space of the player and the virtual time-space of the game; borrowing rules, actions and opportunities from the real world, combined with fantastic and fabulous characters and situations. Reversing reality and replacing it with simulacrum casts doubt on the reality itself.

The second set of questions Popova poses is by my opinion more unconventional in terms of problems. What's more - I think with this range of thematic accents she has found her own, original niche. At the core of the thematic focus is the body not so much as a subject of activity, but as an object of manipulation and its contextual placement in the fabric of the new social reality. I read with interest and pleasure the monograph "The Body in the Oxymorons of Socialism".

Popova writes about the dramatic contradictions between the individual and the new communist socio-political system, analyzing the typical examples and perspectives of non-conformity that give birth to the oxymoron. "Fleshless body", "Iron man", "Tough woman combineer", "Mother Heroine without emotions" - similar and many oxymorons defy both vocabulary and socialist reality. The intrinsic "building up of the body" is unthinkable beyond the link with the socialist ideal. The exploitation of the machine-body /according to Foucault / is contextually bound to the aims of the socialist ideal.

Many questions Popova has asked in her research. There are also a number of articles in this area that explore aspects, nuances and details of the main topic. The formation and deformation of the body problem have found their place in the following publications (I quote some of them): “Metaphors of Illness and the Construction of the Human Body under Communist Regime in Bulgaria”, “The Mass Physical Culture and Sport in the Communist Machine for Production of Disobedient Bodies”, “From the “Iron Men” to the “Centaur’s” Body”, “The Worker Figure in the First Two Decades after September 9th. in the Perspective of the Communist Concept of Body-Machine”, “The Overcoming of the Gender during the First Decade after 9th of September 1944 – the Utopic Culmination of the Marxist Feminism”.

On the basis of the submitted scientific papers - monographs, articles and studies, as well as on the basis of the attached administrative report, I can summarize the following positive points in Gergana Popova's candidacy for "associate professor":

1. Gergana Popova is a serious researcher and a serious teacher. She participates in the competition for associate professor with both a considerable amount of scientific papers and a huge number of teaching hours in the form of lectures and seminars.

2. The scientific works are written at a high theoretical level, finding its own research niche. The conceptualization of current social issues, as well as the thematicization of the body in the perspective of the social, form the thematic pillars of Popova's developments - relevant to the contemporary and interesting.

3. Her involvement in writing a monograph entitled "Lectures" demonstrates her commitment and responsibility to students. The candidate's teaching activity speaks to the wide range of interests that she successfully represents as a lecture course. This speaks to Popova's qualities as a scientist and researcher as well as an excellent teacher.

4. Popova has submitted a comprehensive list of publications through which it strictly fulfills the requirements of the NACID for “Associate Professor”.

CONCLUSION

In conclusion: the high quality of Gergana Popova's teaching and research activities gives me every reason to recommend to the members of the academic jury and to the Faculty council to award her the academic position of Associate Professor of Philosophy (Social Philosophy) at South-West University "Neofit Rilski".

Sofia,
October 2019

Reviewer: Prof. Ivanka Georgieva Stapova, DSc.